

Broj: 0101-10638/20
Sarajevo, 23. 10. 2020. godine

Primljeno: 27-10-2020			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01/1	2901/20		

U vezi sa obavezama utvrđenim u važećim Preporukama Kriznog zdravstva Federacije Bosne i Hercegovine i Naredbi Kriznog Kantona Sarajevo broj: 67-20/2020 od 21. 10. 2020. godine, Rektor Univerziteta donosi *sljedeće*

PREPORUKE

za organizaciju rada i izvođenje nastave na Univerzitetu u Sarajevu u okolnostima pogoršane epidemiološke situacije uzrokovane pandemijom virusa Covid-19

Temeljni propisi za organizaciju rada i izvođenje nastave na Univerzitetu u Sarajevu su Zaključci Senata Univerziteta u Sarajevu donijeti na 18. elektronskoj sjednici održanoj 09. 09. 2020. godine o organizacija nastavnog procesa na Univerzitetu u Sarajevu za studijsku 2020/2021. godinu u uslovima pojave koronavirusa (COVID-19) i Smjernice za prevenciju i kontrolu infekcije SARS-COV-2 virusom tokom održavanja praktične nastave i ispita koji su i sastavni dio Preporuka.

U okolnostima aktuelnog nepovoljnog trenda razvoja epidemiološke situacije i povećanja broja zaraženih studenata i uposlenika, kao i studenata i uposlenika kojima je propisana mjera samoizolacije, utvrđuju se dodatne preporuke za organizaciju rada i izvođenje nastave na Univerzitetu u Sarajevu.

Univerzitet u Sarajevu i njegove organizacijske jedinice će najveći dio nastavnih, naučnih, umjetničkih, administrativnih i drugih aktivnosti vršiti u režimu rada od kuće, on-line, putem elektronske ili telefonske komunikacije. U slučaju potrebe, te provodeći naredbe i preporuke nadležnih tijela, Univerzitet u Sarajevu će donijeti i odluku o potpunom prelasku na on-line režim rada i izvođenja nastave.

U uvjetima on-line nastave potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri održati strukturu izvođenja nastave prema utvrđenom rasporedu, odnosno, izvođenje nastave u realnom vremenu i uz izravnu interakciju sa studentima.

Sve nastavne, naučne, umjetničke, administrativne i druge aktivnosti koje se zbog specifičnih okolnosti (praktična nastava, vježbe, seminari, klinička nastava, laboratorijski rad, umjetnička nastava, provjere znanja, ispiti, administrativni poslovi i dr.) vrše u nekom od primjerenih oblika direktnog kontakata, organizuju se uz strogu primjenu svih propisanih mjera epidemiološke zaštite i prevencije. Dodatno, preporučuje se da se studentima prve godine prvog ciklusa studija osigura što veći udio direktne nastave na organizacijskim jedinicama, u laboratorijama i praktikumima radi sticanja neophodnih praktičnih znanja i vještina.

U smislu općih preventivnih mjera zaštite, preporučuje se redovno praćenje web stranica nadležnih tijela, kao i korištenje sljedećih izvora:

- Smjernice za prevenciju i kontrolu infekcije SARS-COV-2 virusom tokom održavanja praktične nastave i ispita (<https://www.unsa.ba/en/node/3964>)
- Organizacija nastavnog procesa na Univerzitetu u Sarajevu za studijsku 2020/2021. godinu u uslovima pojave koronavirusa (COVID-19) –Zaključak Senata Univerziteta u Sarajevu (<https://www.unsa.ba/sites/default/files/inline-files/Organizacija%20nastavnog%20procesa.pdf>)
- Preporuka Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva od 20. 10. 2020. godine (<https://covid19.fmoh.gov.ba/uploads/files/Preporuke%20Krizni%20sto%20C5%BEer%20Federalnog%20ministarstva%20zdravstva%2020102020-e340114be87cfd6e02cf74d1209de94a4a98b585.pdf>)
- Mjere za smanjenje rizika od infekcije SARSCoV2 virusom na radnom mjestu za vrijeme pandemije COVID-19) – (<https://www.zzjzks.ba/2020/10/01/mjere-za-smanjenje-rizika-od-infekcije-sarscov2-virusom-na-radnom-mjestu-za-vrijeme-pandemije-covid-19/>)
- Naredba Kriznog štaba Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo od 21. 10. 2020. (https://vlada.ks.gov.ba/sites/vlada.ks.gov.ba/files/naredba_kriznog_staba_mz_od_22.10.2020.-bp.pdf)
- Naredbe Kriznog štaba Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo od 12. 10. 2020. (https://vlada.ks.gov.ba/sites/vlada.ks.gov.ba/files/naredba_kriznog_staba_mz_od_12.10.2020.godine_bez_potpisa.pdf) i https://vlada.ks.gov.ba/sites/vlada.ks.gov.ba/files/naredba_kriznog_staba_mz_od_12.10.2020_bez_potpisa.pdf).

Ove preporuke stupaju na snagu danom donošenja i vrijede do daljnjeg, odnosno da donošenja novih preporuka u skladu sa razvojem epidemiološke situacije te mjera i preporuka nadležnih tijela. Ove preporuke ne isključuju provođenje drugih sadašnjih i budućih preporuka nadležnih tijela.

REKTOR

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Dostaviti:

- Senatu UNSA
- OJ UNSA
- Ministarstvu za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo
- Kabinet rektora UNSA
- a/a

Radna jedinica za epidemiologiju

SMJERNICE ZA PREVENCIJU I KONTROLU INFEKCIJE SARS-COV-2 VIRUSOM TOKOM ODRŽAVANJA PRAKTIČNE NASTAVE I ISPITA

Smjernice imaju za cilj prevenirati infekciju SARS-COV-2 virusom kako uposlenika obrazovnih ustanova tako i samih studenata koji prisustvuju praktičnoj nastavi i ispitima.

Nakon donošenja Odluke o proglašenju prestanka stanja nesreće uzrokovane pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije Bosne i Hercegovine, na 8. sjednici održanoj 29.05.2020. godine, u skladu s odredbom člana 6. stav (5) Pravilnika o ustrojstvu i načinu rada Kriznog stožera Federalnog ministarstva („Službene novine Federacije BiH“ broj 10/12), donesena je Naredba gdje tačka 13. se odnosi na zabranu rada osnovnih, srednjih škola i fakulteta, sa iznimkom vježbi i praktičnog rada na fakultetima, odbrane diplomskih i magistarskih radova, te doktorskih disertacija, kao i praktičnog rada u srednjim strukovnim školama, održavanje pripravnčkog i specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža zdravstvenih djelatnika u zdravstvenim ustanovama, te drugim institucijama u kojima se staž obavlja, polaganje stručnih, specijalističkih i subspecijalističkih ispita zdravstvenih djelatnika, uz obavezno pridržavanje preporuka donijetih od strane Zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera).

Ova Naredba stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 31.05.2020. čime se omogućuje:

- Održavanje nastave koja podrazumijeva praktični rad studenata (eksperimentalne i kliničke vježbe, kamerno muziciranje, tehničko-tehnološke vježbe, arhivski rad, vježbe iz stručno-umjetničkih predmeta, specifično individualne vježbe, terenske vježbe i stručna praksa)
- Održavanje ispita u učionici, prijemnih ispita, te odbranu završnih radova na svim ciklusima studija.

Organizacija rada Univerziteta u Sarajevu

Rad u smjenama. Preporučuje se rad zaposlenika, ukoliko je moguće organizirati, u smjenama radi smanjivanja broja zaposlenika koji se u danu izmjenjuju. U slučaju pojave COVID-19 zaraženog zaposlenika organizacija rada se prilagođava epidemiološkoj situaciji, po uputi epidemiologa.

Adresa: dr. Mustafe Pintola br.1, 71210 Ilidža
Tel/fax: 627-889; 622-227
web: <http://www.zzjzks.ba>
e-mail: gzavod@bih.net.ba

preskočiti, a debljine najmanje 6 cm do 8 cm. Kao dezbarijere za dezinfekciju obuće ljudi najbolje je postaviti sintetske spužve prelivene otopinom dezinficijensa. Dezinficijensi koji se koriste za dezbarijeru trebaju biti agresivniji, pa su prikladne hlorne otopine jače koncentracije npr. 0,5 % Na-hipoklorit (izbjeljivač koji se može naći u domaćinstvu razrijeđen 1:10). Za održavanje dezbarijere zadužena je spremačica. Dezbarijeru svakih 3 sata prati i ponovno natapati s dezinfekcijskom otopinom ili u skladu sa dinamikom ulazaka unutar prostora Univerziteta u Sarajevu.

Ako dezbarijere nisu smještene ispod natkrivenog prostora nakon svake kiše moraju se prelići novom količinom dezinfekcione otopine. Obavezno dodijeliti za svaki zadatak jednu odgovornu osobu.

Za sve mjere propisane ovom uputom potrebno je voditi evidencije.

Upute za studente

Prilikom dolaska studenata radi obavljanja praktične nastave ili polaganja ispita potrebno je pridržavati se osnovnih mjera prevencije nastanka i širenja oboljenja COVID 19 (nošenje zaštitne opreme, održavanje fizičke distance, dezinfekcija ruku, dezinfekcija obuće pri ulasku).

Preporuka je da svaki student ispuni obrazac kojim izjavljuje da je zdrav, da nema temperaturu niti respiratorne simptome, da nije u samoizolaciji i da nije imao kontakt sa osobom koja je sumnjiva ili pozitivna na SARSCoV 2.

Prije ulaska studenata u učionice, laboratorije, prostorije za obavljanje praktične nastave ili u prostorije za polaganje ispita preporučuje se pranje i dezinfekcija ruku i održavanje fizičke distance u svim smjerovima, uz obaveznu upotrebu maski za lice.

Testiranje na SARS-COV-2 se radi isključivo po medicinsko-epidemiološkim indikacijama po **Protokolu testiranja na COVID-19/SARS-CoV-2**. tako da uposlenici i studenti Univerziteta u Sarajevu ne zahtjevaju rutinsko testiranje.

- SENAT -

Broj: 01-19-5/20

Sarajevo, 09. 09. 2020. g.

Na osnovu člana 130. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 33/17), članom 59. Statuta Univerziteta u Sarajevu, u cilju zaštite zdravlja i prevencije zaraze korona virusom (COVID19) svih studenata i zaposlenih osoba na Univerzitetu u Sarajevu, a u skladu sa preporukama i naredbama kriznih štabova ČŽ FBiH i KS, Senat Univerziteta u Sarajevu je na 18. elektronskoj sjednici održanoj 09. 09. 2020. godine, d o n i o s l j e d e ć e

ZAKLJUČKE

1. Nastava u studijskoj 2020/2021. godini počinje 12. 10. 2020. godine, poštujući specifičnosti teoloških fakulteta koji početak nastave i radni kalendar mogu uskladiti sa svojim vjerskim blagdanima, s tim da se trajanje nastavnog procesa neće mijenjati, a nastava zbog kasnijeg početka od sedam dana će se nadoknaditi do kraja zimskog semestra studijske 2020/2021. godine.
2. Prijem bruoša će se organizirati u prostorijama fakulteta/akademija 12. 10. 2020. godine uz poštivanje svih propisanih epidemioloških mjera.
3. Realizacija nastavnih aktivnosti u studijskoj 2020/2021. na Univerzitetu u Sarajevu započet će kombiniranim modelom koji podrazumijeva:
 - a. Online režim izvedbe teoretske nastave, konsultacija i drugih oblika nastave gdje je to moguće;
 - b. Nastava u učionici za realizaciju vježbi i dijelova nastave i konsultacija koji podrazumijevaju praktični rad studenata;
 - c. Kontinuirane provjere znanja tokom semestra se mogu održati u online režimu i/ili u učionici u prostorijama organizacione jedinice i nastavnih baza.
4. Odluku o načinu i modelu realizacije nastavnih aktivnosti donosi vijeće organizacione jedinice na prijedlog odbora za osiguranje kvaliteta, i o istom izvještava Univerzitet u Sarajevu.
5. Svi oblici nastavnih aktivnosti i bez obzira na režim izvedbe (online ili u učionici) realiziraju se prema prethodno utvrđenom rasporedu, vodeći računa o raspoloživim ljudskim i prostornim kapacitetima, broju studenata u grupama, te propisanim epidemiološkim mjerama.
6. Pri realizaciji nastavnih aktivnosti u učionici obavezno voditi računa o propisanoj fizičkoj distanci od najmanje dva metra između osoba, kako u učionicama tako i u pristupnim prostorima (holovi, hodnici), kao i sanitarnim čvorovima, kao i svim drugim od nadležnih institucija propisanim epidemiološkim mjerama.

7. Zaključci Senata pod rednim brojevima 1. i 2. će se uvrstiti u Odluku o izmjeni Akademskog kalendara za studijsku 2020/2021. godinu.
8. Univerzitet u Sarajevu će pratiti epidemiološku situaciju i naredbe i preporuke kriznih štabova, te u skladu sa istim i u saradnji sa resornim Ministarstvom prilagođavati svoje zaključke i odluke vezano za realizaciju svih nastavnih aktivnosti.

REKTOR

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Dostaviti:

- Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade KS
- Krizni štab FBiH
- Krizni štab CŽ KS
- ⊖ Služba za pravne poslove
- U dokumentaciju Senata
- a/a

Mjere za smanjenje rizika od infekcije SARSCoV2 virusom na radnom mjestu za vrijeme pandemije COVID-19

Kao odgovor na pandemiju COVID-19, kantoni i/ili entiteti u BiH su zahtijevali zatvaranje radnih mjesta u institucijama/ustanovama, osim onih koji pružaju osnovne usluge i predstavljaju esencijalne djelatnosti. Kako kantoni i entiteti ukidaju ili prilagođavaju restriktivne javnozdravstvene mjere, institucije/ustanove bi trebale razmotriti rizike i identificirati mjere za ublažavanje rizika koje treba primijeniti prilikom ponovnog otvaranja ili rada tokom pandemije COVID-19. Ove preporuke se mogu koristiti zajedno sa relevantnim preporukama kantonalnih/entitetskih zdravstvenih organa i kriznih štabova.

Javnozdravstvene mjere koje poduzimaju institucije/ustanove dio su kolektivnog pristupa za ublažavanje transmisije COVID-19. One odražavaju trenutno dostupne naučne dokaze i stručno mišljenje i podložne su promjenama s obzirom na to da neprestano stižu nove informacije o prenosivosti, epidemiologiji i djelotvornosti javnozdravstvenih mjera i mjera ublažavanja rizika. Poslodavci bi trebali, po potrebi, pregledati i revidirati planove poslovanja, dati prednost ključnim funkcijama u firmi u slučaju izostanaka s radnog mjesta, i osigurati da se informacije o kontaktima u hitnim slučajevima uvijek ažuriraju.

Koji su rizici za COVID-19 na radnom mjestu u institucijama/ustanovama?

Sljedeća saznanja o COVID-19 i prateća pitanja mogu pomoći u razmatranju rizika od COVID-19 na radnom mjestu u institucijama/ustanovama.

Na nivo rizika utiče nivo transmisije COVID-19 u lokalnoj zajednici. Ako je u zajednici raširena transmisija COVID-19, vjerovatnoća unosa virusa u instituciju/ustanovu je, također, veća. Pretpostavlja se da je rizik od unosa i širenja COVID-19 veći ako je veći postotak ljudi koji obavljaju posao u instituciji/ustanovi, a dolaze izvan lokalne zajednice.

COVID-19 se širi od osobe do osobe, najčešće putem respiratornih kapljica (nastalih kašljem, kihanjem, smijanjem ili govorom) ili tokom bliskih interakcija (tj. kontakt unutar 2 metra). Virus SARS-CoV-2 mogu širiti zaraženi pojedinci koji imaju blage simptome ili koji još nisu ili koji možda nikada neće razviti simptome.

Pitanja koja su bitna u procjeni rizika na radnom mjestu u instituciji/ustanovi su:

- Da li zaposlenici imaju bliske interakcije s klijentima ili drugim zaposlenicima tokom njihove smjene? Da li klijenti imaju blisku interakciju s drugim klijentima? Pretpostavlja se da institucije/ustanove sa većim brojem kontakata imaju veći rizik.
- Da li zaposlenici imaju duže vrijeme bliske interakcije s klijentima ili drugim zaposlenicima? Da li klijenti imaju produžene bliske interakcije s drugim klijentima? Produženi kontakt je definiran kao blizak kontakt više od 15 minuta, a može biti i kumulativan (tj. u višestrukim interakcijama). Transmisija virusa sa osobe na osobu je vjerovatnija kod dužeg kontakta.
- Da li je na radnom mjestu u instituciji/ustanovi prostor popunjen sa velikim brojem ljudi (tj. velikom koncentracijom ljudi)? Pretpostavlja se da pretrpano okruženje predstavlja veći rizik za transmisiju virusa.
- Da li je li radno mjesto u zatvorenom ili vanjskom prostoru? Ako je u zatvorenom prostoru, mogu li se otvoriti prozori? Pretpostavlja se da je zatvoreni prostor veći rizik za transmisiju virusa.

Osoba se može lako zaraziti sa SARS-CoV-2 dodirivanjem predmeta kontaminiranih s virusom (obično visokokontaktne površine: šalteri, radni stolovi, vrata, šteke na vratima, tastatura i mobitel), zatim dodirivanjem prstima usta, nosa ili oči, prije pranja ruku.

- Da li zaposleni imaju često dodir s visokokontaktanim površinama? Da li klijenti imaju često dodir s visokokontaktanim površinama? Pretpostavlja se da veća vjerovatnoća dodira s visokokontaktanim površinama predstavlja i veći rizik za transmisiju virusa.
- Da li institucija/ustanova omogućuje zaposlenicima/klijentima pranje i/ili dezinfekciju ruku prije i nakon kontakta s visokokontaktanim površinama (npr. pristup higijenskim stanicama/dezinficijensima za ruke)?

COVID-19 može imati težu kliničku sliku kod ljudi koji su stariji od 65 godina i kod onih koji imaju kompromitiran imunološki sistem ili druga hronična medicinska stanja.

- Da li postoji saznanje da određeni zaposlenici pripadaju nekoj od navedenih rizičnih skupina? NAPOMENA: Poslodavci ne mogu pretpostaviti zdravstveno stanje pojedinih zaposlenika i nemaju nužno pravo na ove informacije. Zaposlenici se mogu odlučiti da povjerljivo otkriju svoje zdravstveno stanje poslodavcima a zbog čega mogu dobiti premještaj na sigurnije mjesto za rad ili da im se odobri rad od kuće, ukoliko je to moguće.
- Da li postoje klijenti koji su izloženi većem riziku od teških bolesti (npr. starije odrasle osobe)?

Širenje COVID-19 se može desiti ukoliko se lične preventivne mjere i praksa ne primjenjuju.

- Da li klijenti mogu slijediti higijenske mjere kao što su često pranje ruku, preporuke pri kašljanju i kihanju i prepoznavanje kada se osjećaju bolesno kako bi ostali kod kuće? Na primjer, mala je vjerojatnoća da će mala djeca moći provoditi ove mjere.

Kako institucija/ustanova može umanjiti rizike za širenje COVID-19?

Da bi se spriječilo i/ili ograničilo širenje COVID-19 u zajednici, kao što je i radno mjesto u ustanovi/instituciji, uzimaju se u obzir sljedeći principi i mjere smanjenja rizika. Mjere smanjenja rizika koje su više protektivne, uključuju odvajanje ljudi jednih od drugih ili zajedničkih površina fizičkim distanciranjem i fizičkim barijerama. Mjere koje su manje protektivne oslanjaju se na pojedince da dosljedno slijede lične preventivne mjere (npr. čišćenje prostora, upotrebu lične zaštitne opreme, nošenje nemedicinskih maski ili platnenih maski za lice). U nekim okolnostima fizičko distanciranje možda neće biti moguće. Da bi se maksimizirala sigurnost i zaštita, koristiti "slojevit" pristup s više preventivnih mjera za smanjenje rizika od širenja COVID-19, uključujući smanjenje broja interakcija s drugima i povećanje sigurnosti neophodnih interakcija. Objedinjavanje više mjera jača potencijalno smanjenja rizika. Sljedeći primjeri mjera za smanjenje rizika dati su na razmatranje poslodavcima. Sljedeća lista nije iscrpna – ohrabruju se poslodavci i zaposlenici da pronađu kreativne i adaptivne načine za ublažavanje rizika na radnom mjestu koji će se podudarati sa javnozdravstvenim savjetima uz poštivanje prava radnika.

Zahtijevati da bolesne osobe ne dolaze na radno mjesto/posao

- Pojačati komunikacijske strategije za zaposlene, klijente, kupce;
- Zahtijevati da zaposlenici ostanu kod kuće ako su bolesni sa simptomima COVID-19, sve dok ne ispune kriterije za prekid izolacije, uz konsultaciju s lokalnim profesionalcima iz javnog zdravstva, ili ljekarom iz primarne zdravstvene zaštite (porodičnim/obiteljskim ljekarom);
- Prilagoditi politike za bolovanje kako biste omogućili zaposlenicima da ostanu kod kuće kada su bolesni, da se podvrgnu testiranju na SARS-CoV2, da ostanu u karantinu (samoizolaciji) ili, ako se brinu o deci ili nekome ko je bolestan da ostanu kući;
- Postaviti natpise na vidljivim mjestima kako bi se odvratili zaposlenici/klijenti koji su bolesni od dolaska na radno mjesto tj. u instituciju/ustanovu;

- Ako je izvodivo, pitati klijente da li su bolesni ili imaju simptome COVID-19 prije nego što uđu na radno mjesto u instituciju/ustanovu ili prilikom zakazivanja termina za dolazak/sastanak zamolite klijente koji su bolesni da ne dolaze na radno mjesto tj instituciju/ustanovu

Promovisati i olakšati provođenje ličnih preventivnih mjera. Svi imaju bitnu ulogu u tome da radna mjesta u institucijama/ustanovama postanu sigurnija, uključujući poslodavce, zaposlenike, izvođače radova, klijente i sve ostale koji dolaze na radno mjesto u instituciju/ustanovu.

- Obavijestiti svoje zaposlenike o javnozdravstvenim savjetima koji su primjenjivi na vašem radnom mjestu u instituciji/ustanovi;
- Promovisati provođenje ličnih preventivnih mjera (npr. česta higijena ruku, izbjegavanje dodirivanja lica, mjere pri kašljanju i kihanju, često čišćenje i dezinfekcija visokokontaktnih površina sa odobrenim proizvodima);
- Postaviti natpis koji podsjeća zaposlenike/klijente da praktikuju ove mjere, osiguravajući da su one primjerene starosti, sposobnostima, nivou edukacije i jezičkim preferencijama zaposlenika/klijenata;
- Osigurati dovoljno higijenskih sredstava za ruke (npr. postavljanjem sredstava za dezinfekciju ruku na lako vidljiva mjesta) i osigurati pristup ovim sredstvima zaposlenicima/klijentima s invaliditetom
- Promovisati češće i detaljnije čišćenje prostora u kojima borave zaposlenici (npr. osigurati higijenske maramice kako bi zaposlenici mogli čistiti vlastite radne površine)
- Podržati i ohrabriti zaposlenike da brinu o svom mentalnom zdravlju

Promovisati fizičko distanciranje (držanje na udaljenosti od 2 metra od drugih osoba), što je jedan od najefikasnijih načina za smanjenje širenja bolesti.

- Ako je moguće, smanjiti svaki fizički kontakt tokom rada na poslu (npr. uvesti rad od kuće, upotreba e-maila i telekonferencija);
- Usvojiti poslovni model bez kontakta (npr. „drive-through“ model poslovanja, dostava i preuzimanje van firme na ulazu);
- Formirati razmak od 2 metra između zaposlenika i/ili klijenata (npr. razmaknuti radne stolove, radne stanice, stolove restorana);
- Izbjegavati sastanke sa više osoba koristeći video konferencije, gdje je to moguće;
- Ograničiti broj osoba u sobama za odmor u unutrašnjim prostorima kako bi se smanjile gužve;
- U uskim hodnicima ili prilazima organizovati jednosmjerno kretanje, ukoliko je to moguće;
- Upotrijebiti vizualne materijale za promovisanje udaljenosti od 2 metra (npr. zidne oznake, podne oznake);
- Upozoravati na opće prakse za održavanje fizičke udaljenosti, kao što je izbjegavanje bliskog pozdrava poput rukovanja;
- Odrediti prostor u kojem zaposlenici ili klijenti mogu biti izolirani od drugih, ukoliko se kod njih pojave simptomi a nisu u mogućnosti napustiti instituciju/ustanovu;

Uspostaviti fizičke barijere između zaposlenika/klijenata kada fizičko distanciranje nije moguće.

- Postaviti fizičke barijere između zaposlenika/klijenata (npr. fizičke barijere poput prozora od pleksiglasa ili klasične kockaste pregrade koje su više od visine glave);

Povećati prirodnu ventilaciju.

- Otvoriti prozore, ako je moguće i ako to dozvoljavaju vremenske prilike;
- Premjestiti posao vani, kada je to moguće

Ublažiti rizike od izlaganja visokokontaktnim površinama.

- Povećati učestalost čišćenja prostora, posebno visokokontaktnih površina ili opreme (npr. dijeljeni fotokopir aparat, tipke za lift, blagajne);

institucija/ustanova nema Komisiju za zaštitu zdravlja, potražiti upute koje pružaju kantonalne i entitetske organizacije/ustanove za zaštitu zdravlja.

Ako se preporučuje nošenje LZO na radnom mjestu, zaposlenici moraju biti obučeni o odgovarajućoj upotrebi LZO i redoslijedu stavljanja/oblačenja i skidanja LZO. Zaposlenici bi, također trebali biti obučeni o pravilnom nošenju i odgovarajućim veličinama LZO. Loša upotreba LZO može povećati rizik od infekcije (npr. kontaktom s potencijalno kontaminiranom LZO).

Spremnost i reagovanje na hitne situacije

- *Razmotriti kako javnozdravstvene mjere za COVID-19 utiču na spremnost na reagovanje u slučaj nužde (npr. planovi evakuacije zgrada).*
- *Osigurati da mjere COVID-19 ne donose nove opasnosti na radnom mjestu (npr. ne ostavljati otvorena vatrogasna vrata da bi se smanjila izloženost čestim dodirivanjem ručki na vratima),*
- *Komunicirati sa zaposlenicima o tome kako odgovoriti što je moguće sigurnije na hitne situacije dok su na snazi mjere za prevenciju COVID-19.*

Izradila RJ za Epidemiologiju

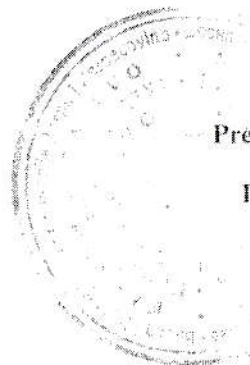
Krizni štab Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo u cilju daljnjeg praćenja situacije i poduzimanja mjera radi sprečavanja i ranog otkrivanja eventualnog slučaja bolesti izazvane novim koronavirusom (COVID - 19), koja je Zaključkom Vlade Federacije BiH, V. broj 164/2020 od 31.01.2020. godine, proglašena zaraznom bolešću čije je sprečavanje i suzbijanje od interesa za Federaciju BiH, a u skladu sa tačkom XII. (prijelazne i završne odredbe) Naredbe Kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva broj: 01-33-5472/20 od 01.10.2020. godine, na sjednici održanoj 12.10.2020. godine, donosi

N A R E D B U

1. Naređuje se obavezno propisno nošenje zaštitnih maski preko usta i nosa za zaštitu respiratornog sistema, u zatvorenom i otvorenom prostoru, osim sportista na utakmicama, treninzima i sportskim aktivnostima, vozača na biciklu, električnom romobilu i motociklu, kao i druga izuzeća shodno preporukama i smjernicama Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine i Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo.
2. Za provođenje ove Naredbe, u skladu sa odredbama člana 8. stav (5) tačka m), a u vezi člana 13a. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 18/07, 7 08 i 34/20) zadužuje se Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo.
3. U slučaju nepoštivanja tačke 1. ove Naredbe, policijski službenici Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo će postupiti u skladu sa odgovarajućim odredbama Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira iz tačke 2. ove Naredbe. Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo dužna je informisati javnost u Kantonu Sarajevo o aktuelnim zakonskim rješenjima Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.
4. Ova Naredba stupa na snagu danom donošenja, i ista će se primjenjivati od 15.10.2020. godine do 31.12.2020. godine.
5. Za sve vrijeme primjene ove Naredbe, Krizni štab Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo će sagledati kompletnu epidemiološku situaciju (COVID -19) u Kantonu Sarajevo i sačiniti procjenu rizika, radi razmatranja mogućnosti i potrebe izmjene mjera utvrđenih ovom Naredbom, te nakon toga odlučiti novom Naredbom o mjerama koje treba poduzeti i u kojem roku.

Broj: 62-20/2020

Sarajevo, 12.10.2020. godine

Predsjednica Kriznog štaba KMZ

Prof. dr. sci. med. Aida Pilav

Krizni stab Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo u cilju daljnjeg praćenja situacije i poduzimanja mjera radi sprečavanja i ranog otkrivanja eventualnog slučaja bolesti izazvane novim koronavirusom (COVID – 19), koja je Zaključkom Vlade Federacije BiH, V. broj 164/2020 od 31.01.2020. godine, proglašena zaraznom bolešću čije je sprečavanje i suzbijanje od interesa za Federaciju BiH, a u skladu sa tačkom XII. (prijelazne i završne odredbe) Naredbe Kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva broj: 01-33-5472/20 od 01.10.2020. godine, na sjednici održanoj 12.10.2020. godine, donosi

N A R E D B U

1. Dozvoljeno je okupljanje ljudi na određenom prostoru na području Kantona Sarajevo pod sljedećim uslovima:
 - ne više od 30 osoba u zatvorenom prostoru.
 - ne više od 60 osoba na otvorenom prostoru.
2. Nalaže se svim pravnim subjektima na području Kantona Sarajevo da u skladu sa radnim procesima i zadacima koje obavljaju odrede klizno radno vrijeme sa razmakom od pola sata/sat vremena zbog izbjegavanja gužvi u javnom gradskom prevozu kao i zbog izbjegavanja gužvi prilikom ulaska i izlaska u/iz poslovnih prostorija.
3. Nalaze se svim pravnim subjektima i fizičkim osobama koje zapošljavaju više od 20 zaposlenika, a koji do sada nisu donijeli Krizni plan pripravnosti, da HITNO donesu navedeni plan, kojim će biti usklađena organizacija rada navedenih subjekata sa datim preporukama i smjernicama Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH i Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo.
4. Zabranjuje se organizacija grupnih putovanja za korisnike ustanova socijalne zaštite na području Kantona Sarajevo, a koja organizuju ustanove socijalne zaštite i slično.
5. Nalaže se osnovnim i srednjim školama u Kantonu Sarajevo da organizuju klizni raspored nastave za učenike i nastavnike sa početkom od 7:30h do 9:00h radi bolje organizacije javnog prijevoza i izbjegavanja okupljanja većeg broja ljudi na jednom mjestu u isto vrijeme, zbog izbjegavanja gužvi u javnom gradskom prevozu kao i zbog izbjegavanja gužvi prilikom ulaska i izlaska u/iz osnovnim i srednjim školama.
6. Ova Naredba stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 15.10.2020. godine do 31.10.2020. godine.
7. Na sve što nije regulisano ovom Naredbom primjenjivat će se direktno odredbe Naredbe Kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva broj: 01-33-5472/20 od 01.10.2020. godine.

Broj: 63-20/2020
Sarajevo, 12.10.2020. godine

Predsjednica Kriznog štaba KMZ

Prof.dr.sc.med. Aida Pilav

Krizni stožer Federalnog ministarstva zdravstva, u cilju daljnjeg praćenja situacije i poduzimanja mjera radi sprječavanja i ranog otkrivanja slučaja bolesti izazvane novim koronavirusom (COVID -19), koja je Zaključkom Vlade Federacije BiH, V. broj 164/2020 od 31.01.2020. godine proglašena zaraznom bolešću čije je sprječavanje i suzbijanje od interesa za Federaciju BiH, sukladno točki III. stavak (1) Odluke o proglašenju prestanka stanja nesreće uzrokovano pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 34/20), kao i odredbi članka 6. stavak (5) Pravilnika o ustrojstvu i načinu rada Kriznog stožera Federalnog ministarstva („Službene novine Federacije BiH“, broj 10/12), na 16. sjednici održanoj 16.09.2020. godine, donio je sljedeću

NAREDBU

I. OPĆE NAREDBE

1. Naređuje se obvezno nošenje zaštitnih maski u zatvorenom prostoru uz poštivanje distance od minimalno 2 metra, kao i u otvorenom prostoru, ukoliko na otvorenom prostoru nije moguće održavati fizičku distancu od 2 metra između osoba.

2. ~~Dozvoljeno je okupljanje ljudi na određenom prostoru pod sljedećim uvjetima:~~

~~ne više od 50 ljudi u zatvorenom prostoru,~~
ne više od 100 ljudi na otvorenom prostoru.

Sva okupljanja unutar navedenih ograničenja moraju se odvijati u prostoru koji omogućuje obveznu fizičku distancu od najmanje 2 metra između osoba (osim članova istog kućanstva).

S ciljem smanjivanja rizika od COVID-19, kao i zaštite osobnog zdravlja, za vrijeme okupljanja, potrebno je obvezno pridržavanje preporuka donijetih od strane zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera). Za provođenje mjera na skupovima odgovorni su organizatori okupljanja. Organizator je dužan izvršiti prijavljivanje održavanja skupa sukladno propisima o javnom okupljanju, kao i kriznim stožerima kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva.

3. Nalaže se kriznim stožerima kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva, da na temelju procjene COVID-19 epidemiološke situacije na području kantona/županije, reduciraju broj osoba, od maksimalno dozvoljenog broja osoba u otvorenom i zatvorenom prostoru sukladno točki 2. ove naredbe, na skupovima koji se održavaju, poput: vjenčanja, krizmi, sprovoda, dženaza i sličnih događaja, a u cilju sprječavanja širenja infekcije COVID-19 među pučanstvom, kao i zaštite osobnog zdravlja i javnog zdravlja pučanstva.

4. U uvjetima COVID-19 epidemiološke situacije u Federaciji BiH koja se pogoršava, naređuje se striktno poštovanje preporuka Zavoda za javno

zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine, za sve one na koje se preporuke odnose, a koje su dostupne na www.zzjz.fbih.ba i to:

- preporuke za državljane BiH i strane državljane koji ulaze u BiH;
- preporuke - javni prevoz;
- preporuke za muzeje, galerije, kina i sl.;
- preporuke za ugostiteljske objekte;
- preporuke - vrtići;
- preporuke za stomatološke ordinacije;
- preporuke - trajni smještaj i zbrinjavanje;
- preporuke za sportsko-rekreativne aktivnosti-dopuna;
- preporuke za rad hotela;
- preporuke za trgovine, uslužne djelatnosti, tržne centre;
- preporuke- proslave;
- preporuke za rad studentskih domova u kontekstu COVID-19.

5. Naređuje se Federalnoj upravi za inspekcijske poslove i kantonalnim upravama za inspekcijske poslove, kao i inspekcijama organiziranim pri mjerodavnim ministarstvima u kantonu/županiji, odnosno mjerodavnim općinskim i gradskim inspektorima da kontinuirano kontroliraju provođenje Naredbe pod točkom 4., te sukladno svojim ovlastima poduzimaju mjere iz okvira svoje mjerodavnosti, koja uključuje pokretanje kaznenih prijava protiv počinitelja za koje se postavi osnovana sumnja da ne izvršavaju naredbe u uvjetima pandemije COVID-19 za kaznena djela kažnjiva po Kaznenom zakonu Federacije BiH.

6. Traži se od mjerodavnih uprava policije i mjerodavnih tužiteljstava žurno postupanje po podnijetim kaznenim prijavama iz točke 5. ove Naredbe, sukladno njihovim ovlastima.

II. NAREDBE ZA KRIZNE STOŽERE KANTONALNIH/ŽUPANIJSKIH MINISTARSTAVA ZDRAVSTVA I USTANOVE I DRUGE SUBJEKTE U OBLASTI ZDRAVSTVA

1. Obvezuju se krizni stožeri kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva, kao i zdravstvenih ustanova s područja kantona, da redovito revidiraju krizne planove pripravnosti i odgovora na pojavu novog koronavirusa (COVID-19), spram promjene epidemiološke situacije na području kantona/županije ili lokalne zajednice.

2. Nalaže se svim zdravstvenim ustanovama na području Federacije BiH, da nastave sa kontinuiranim provođenjem i primjenom kantonalnog kriznog plana pripravnosti odgovora na pojavu COVID-19, a naročito mjera koje se odnose na hospitalizaciju osoba za koje je testiranjem utvrđeno da su pozitivne na korona virus (SARS-CoV-2) i drugih mjera prema izvorima zaraze.

3. Zadužuju se zavodi za javno zdravstvo kantona/županija da pojačaju nadzor nad provođenjem i primjenom kantonalnog/županijskog kriznog plana pripravnosti i odgovora na pojavu novog koronavirusa COVID-19.

4. U zdravstvenim ustanovama, bez obzira na oblik vlasništva, kao i privatnim praksama, obvezno je provođenje trijaže i pridržavanje striktnih mjera za prevenciju i kontrolu infekcije i praćenje općih i specifičnih preporuka radi sigurnosti osoblja i pacijenata u kontekstu COVID-19.
 5. Nalaže se kriznim stožerima kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva da u svim zdravstvenim ustanovama na području kantona/županije, bez obzira na oblik vlasništva, kao i privatnim praksama, te u kliničkim centrima u Federaciji BiH, da sukladno kriznom planu pripravnosti odgovora na pojavu COVID-19, osiguraju kontinuiranu dostupnost zdravstvenih usluga pučanstvu, kako za hladne, tako i za hitne slučajeve.
 6. Nalaže se kriznim stožerima kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva, da se pripreme i osiguraju za slučaj zbrinjavanja većeg broja oboljelih u zdravstvenim ustanovama sukladno odredbama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/05).
 7. Nalaže se kriznim stožerima kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva da na području kantona/županije, na kojima je zabilježena sedmična incidenca oboljevanja od COVID-19 viša od 30 na 100.000 stanovnika, osiguraju dodatne prostore za izolaciju pacijenata, kao i hladne timove u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, koji će na dnevnoj bazi pratiti zdravstveno stanje pacijenata, te poduzimati mjere, u suradnji sa nadležnim epidemiolozima i infektolozima.
 8. Nalaže se kriznim stožerima kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva da u svim zdravstvenim ustanovama na području kantona/županije, bez obzira na oblik vlasništva, kao i kliničkim centrima u Federaciji BiH, intenziviraju rad bolničkih povjerenstava i bolničkih timova s ciljem sprječavanja širenja COVID-19 infekcije u zdravstvenim ustanovama sukladno članku 51. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, kao i odredbama Pravilnika o uvjetima i načinu provođenja mjera za sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija („Službene novine Federacije BiH“, broj 84/10).
 9. Mikrobiološko-laboratorijska dijagnostika, real time PCR se obavlja za detekciju SARS-CoV-2, i to od strane laboratorija zdravstvenih ustanova verificiranih od strane Federalnog ministarstva zdravstva, kao i Veterinarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu – Laboratorij za molekularno-genetička i forenzička ispitivanja, kao podrška javnom sektoru zdravstva, i to za vrijeme trajanja potrebe za obavljanjem ove djelatnosti u FBiH spram epidemiološke situacije u BiH i u svijetu.
 10. Nalaže se zdravstvenim ustanovama da redovito dostavljaju podatke Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH o testiranim osobama na SARS-CoV-2, rezultatima testiranja.
- Nalaže se zdravstvenim ustanovama da redovito dostavljaju podatke o hospitaliziranim pacijentima, uključujući i hospitalizirane pacijente u jedinicama intenzivne njege, pacijentima na respiratoru, kao i ishodu liječenja (oporavljeni i umrli).

Traženi podatci se dostavljaju Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH, putem on-line platforme COVID-19.ba koja u realnom vremenu prikazuje podatke o COVID-19 u Federaciji BiH, a svakim danom do 12:00 sati za prethodni dan. Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH pravi izvješće za prethodna 24 sata.

11. Kriznim stožerima kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva stavlja se na znanje pravilo da se detekcija SARS-CoV-2 obavlja isključivo PCR metodom, a što je sadržano u Kriznom planu pripravnosti odgovora na pojavu COVID-19 u Federaciji BiH – Protokol uzimanja, transporta, pohranjivanja uzoraka i mjere zaštite kod sumnje na SARS-CoV-2.

12. Kriznim stožerima kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva dostavljaju se, radi obvezne primjene, Ažurirane preporuke za otpuštanje osoba iz izolacije-COVID-19 sačinjene od Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, te su dostupne na stranici zavoda www.zzjzfbih.ba.

13. Obvezuju se kantonalna/županijska ministarstva zdravstva, krizni stožeri kantonalnih ministarstava zdravstva i zdravstvene ustanove da ažuriraju podatke s brojevima telefona, radi kontinuirane dostupnosti svim zainteresiranim, te iste dostave Federalnom ministarstvu zdravstva, odnosno Kriznom stožeru Federalnog ministarstva zdravstva.

14. Naređuje se kriznim stožerima kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva da najmanje jednom tjedno dostavljaju izvješće o svom radu Kriznom stožeru Federalnog ministarstva zdravstva.

III. NAREDBE ZA POSLOVNE SUBJEKTE

1. Dozvoljava se rad poslovnih subjekata uz primjenu općih i specifičnih preporuka radi sigurnosti osoblja i klijenata u kontekstu COVID-19 bolesti, uz obvezno pridržavanje preporuka donesenih od strane Zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera).

2. Nalaže se svim pravnim i fizičkim osobama, koja zapošljavaju više od 20 djelatnika, a koji do sada nisu donijeli krizni plan pripravnosti i odgovora na pojavu COVID-19, da što žurnije donesu navedeni plan, kojim će biti usklađena organizacija rada navedenih subjekata sa datim preporukama i smjericama Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH i kantonalnih zavoda za javno zdravstvo.

IV. NAREDBE ZA UGOSTITELJSKE OBJEKTE

1. Dozvoljava se pružanje usluga u ugostiteljskim objektima u otvorenom i zatvorenom prostoru, samo sjedeća mjesta, uz obvezno pridržavanje preporuka donijetih od strane zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera) i sukladno točkama 1 – 4 ove naredbe.

2. U ugostiteljskim objektima, i to samo na otvorenom (baštama i terasama), dozvoljava se upotreba i konzumiranje nargila (šiša), uz obveznu primjenu jednokratnog nastavka i jednokratnog crijeva, nakon konzumiranja od strane svakog pojedinačnog klijenta.

3. Naređuje se kriznim stožerima kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva da u suradnji sa mjerodavnim kantonalnim ministarstvima osiguraju rad ugostiteljskih objekata na području kantona ne dulje od 23:00 sata.

V. NAREDBE ZA USTANOVE KOJE ZBRINJAVAJU I SMJEŠTAJU STARIJE OSOBE, USTANOVE KOJE ZBRINJAVAJU I SMJEŠTAJU OSOBE S POTEŠKOĆAMA U RAZVOJU I OSOBE S DUŠEVNIM SMETNJAMA, KAZNENO-POPRAVNE USTANOVE I DRUGE USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE

1. Naređuje se kriznim stožerima kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva da u suradnji sa mjerodavnim kantonalnim/županijskim ministarstvima osiguraju obustavu posjeta u ustanovama socijalne zaštite koje zbrinjavaju i smještaju starije osobe. Ostale ustanove socijalne zaštite, uključujući u ovo i ustanove socijalne zaštite koje zbrinjavaju i smještaju osobe s poteškoćama u razvoju i osobe s duševnim smetnjama, te kazneno-popravne ustanove, moraju imati interni plan za posjete i izlaske iz ustanove, kao i krizni plan u slučaju pojave zarazne bolesti COVID-19.

2. Dozvoljava se prijem novih korisnika u ustanovama socijalne zaštite uz uvjet da je prethodno provedena mjera izolacije od 14 dana i testiranje na COVID-19 nakon isteka roka od 14 dana izolacije koje mora rezultirati negativnim testom. Navedeno se primjenjuje i kod premještanja korisnika iz jedne ustanove u drugu, odnosno u slučaju premještanja korisnika iz zdravstvene ustanove u ustanovu socijalne zaštite. Obveza je ustanove socijalne zaštite osigurati prostor za izolaciju korisnika.

3. Dozvoljena je organizacija grupnih putovanja za korisnike ustanova socijalne zaštite koje organiziraju ustanove socijalne zaštite i sl., a čiji je cilj fizička i psihofizička rehabilitacija, i to uz prethodno pribavljenu suglasnost nadležnog kriznog stožera kantonalnog/županijskog ministarstva zdravstva.

VI. NAREDBE ZA GRADSKI, PRIGRADSKI I MEĐUGRADSKI PRIJEVOZ

1. Dozvoljava se rad gradskog, prigradskog i međugradskog prijevoza uz obvezno pridržavanje preporuka donijetih od strane zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera), a što je opisano u točki 4. ove naredbe.

VII. NAREDBE ZA OBRAZOVNE USTANOVE

1. Nastava u novoj školskoj godini 2020/2021 počinje u skladu sa zakonom/kalendarom, uz mogućnost revidiranja odluke o početku nove školske godine 2020/2021 i na osnovu procjene epidemiološke situacije od strane mjerodavnog zavoda za javno zdravstvo kantona/županije.
2. Obvezuju se krizni stožeri kantonalnih ministarstava zdravstva, da u suradnji sa kantonalnim/županijskim ministarstvom nadležnim za promet razmotre mogućnost organiziranog javnog prijevoza u kojem će se prevoziti samo učenici osnovnih škola, a sve u cilju suzbijanja širenja COVID-19.
3. Provođenje nastave u kantonu/županiji organizira se uz striktno i kontinuirano pridržavanje preporuka donijetih od strane mjerodavnog zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera), kao i Preporuci za škole u kontekstu COVID-19 za školsku godinu 2020/2021 sačinjenu od Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, a koja je sastavni dio ove naredbe.
4. U cilju sprječavanja širenja COVID-19, svaka obrazovna ustanova na području kantona/županije mora imati krizni plan pripravnosti i odgovora na pojavu COVID-19 i imenovan operativni tim za praćenje implementacije kriznog plana.
5. Obvezuju se kantonalne uprave za inspeksijske poslove, kao i mjerodavni inspektori pri gradovima i oćinama, da nalože svim obrazovnim ustanovama u kantonu, u čijim prostorima i tijekom provođenja obrazovnog procesa može doći do prijenosa zarazne bolesti COVID-19, kao i drugih zaraznih bolesti, da uspostave i provodu redovite kontrole higijenskih i zdravstveno-tehničkih uvjeta u objektu i procesu rada, provođenje planova samokontrole sačinjenih sukladno načelima analize rizika i kritičnih kontrolnih točaka, a prema preporukama mjerodavnog zavoda za javno zdravstvo kantona/županije. Navedeno uključuje i kontinuiran pojačan inspeksijski nadzor od strane mjerodavnih inspekcija u obrazovnim ustanovama s ciljem sprječavanja prijenosa COVID-19.
6. Održavanje pripravničkog i specijalističkog, odnosno subspecijalističkog staža zdravstvenih djelatnika u zdravstvenim ustanovama, te drugim institucijama u kojima se staž obavlja, polaganje stručnih, specijalističkih i subspecijalističkih ispita zdravstvenih djelatnika, kao i obavljanje pripravničkog staža i polaganje stručnih ispita u drugim strukama, odnija se uz striktno pridržavanje preporuka donijetih od strane zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera).
7. ~~Nastava na fakultetima u novoj akademskoj godini 2020/2021 odvija uz striktno i kontinuirano pridržavanje higijensko-epidemioloških mjera za prevenciju COVID-19. Početak nastave na fakultetima u novoj akademskoj godini 2020/2021 počinje sukladno zakonu i na osnovu procjene epidemiološke situacije od strane mjerodavnog zavoda za javno zdravstvo kantona/županije. Odredba toč. 4. i 5. poglavlja VII. ove naredbe primjenjuje~~

se i na fakultete prilikom održavanja nastave u novoj akademskoj 2020/2021 godini. Svi oblici nastave na fakultetima, kao i ostale poslovne aktivnosti (konsultacije sa studentima, ispiti, sjednice nastavnog vijeća i sl.), gdje god je to moguće, trebaju se održavati na daljinu primjenom informatičko-komunikacijske tehnologije (on-line nastava, putem konferencijskih poziva, e-maila, Skype-a i sl.). Okupljanje osoblja i studenata su jedino dopušteni tamo, gdje je to neophodno, za izvođenje nastave i ocjenjivanje (npr. održavanje neophodne praktične nastave), u manjim skupinama i uz pridržavanje higijensko-epidemioloških mjera za prevenciju COVID-19.

VIII. NAREDBE ZA SPORTSKA NATJECANJA I TRENAŽNE PROCESSE

1. Dozvoljava se održavanje sportskih natjecanja u zatvorenom prostoru, ali bez prisustva publike, uz obvezno pridržavanje preporuka donijetih od strane Zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera).
2. Dozvoljava se održavanje trenažnih procesa sportista svih sportskih klubova, uz obvezno pridržavanje preporuka donijetih od strane zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera).

IX. NAREDBE ZA MJERODAVNE INSPEKCIJSKE ORGANE I MJERODAVNE UPRAVE POLICIJA

1. Zadužuju se Federalna uprava za inspeksijske poslove kantonalne/županijske uprave za inspeksijske poslove, kao i inspekcije organizirane pri mjerodavnim ministarstvima u kantonu/županiji, odnosno mjerodavni općinski i gradski inspektori da pojačaju inspeksijski nadzor svih inspekcija, a u cilju kontrole provođenja naređenih mjera i sprječavanja širenja COVID-19 na području svoje jurisdikcije, kao i kontrolu ove naredbe.
2. Zadužuje se FMUP – Federalna uprava policije i MUP kantona – Uprava policije sukladno točki IV Odluke o proglašenju prestanka stanja nesreće uzrokovano pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 34/20), poduzimaju mjere iz svoje mjerodavnosti kao potpora inspeksijskim službama, a u cilju kontrole provođenja naređenih mjera i sprječavanja širenja COVID-19 na području svoje jurisdikcije.
3. Zadužuju se Federalna uprava za inspeksijske poslove, kantonalne/županijske uprave za inspeksijske poslove, kao i inspekcije organizirane pri mjerodavnim ministarstvima u kantonu/županiji, odnosno mjerodavni općinski i gradski inspektori da dostave Kriznom stožeru Federalnog ministarstva zdravstva, odnosno kriznim stožerima kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva izvješća o pojačanom inspeksijskom nadzoru svih inspekcija, a u cilju kontrole provođenja naređenih mjera i sprječavanja širenja COVID-19 na području svoje jurisdikcije, te da navedena izvješća nastave dostavljati u kontinuitetu svakih 14 dana. Krizni stožeri kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva navedena

objedinjena izvješća za područje kantona/županije dostavljaju Kriznom stožeru Federalnog ministarstva zdravstva.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1. Dozvoljava se kantonalnim/županijskim stožerima ministarstava zdravstva uvođenje restriktivnijih i drugačijih mjera spram procjene epidemiološke situacije u kantonu/županiji, odnosno općini uz redovito obavješćavanje Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva.

2. Naredba se donosi sa rokom važenja od 14 dana računajući od dana početka primjene ove Naredbe.

3. Nakon isteka roka iz točke X. potočka 2. ove naredbe, zadužuje se Krizni stožer Federalnog ministarstva zdravstva da sagleda kompletnu epidemiološku situaciju COVID-19 u Federaciji BiH i sačini procjenu rizika, a radi razmatranja mogućnosti i potrebe izmjene mjera utvrđenih ovom Naredbom, te nakon toga odluči novom naredbom o mjerama koje se poduzimaju i u kojem roku.

4. Ova naredba stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 19.09.2020. godine.

Broj: 01-33- 5164 /20
16.09.2020. godine
S a r a j e v o

**MINISTAR I PREDSEDavajući
KRIZNOG STOŽERA FMZ**

Prof. dr. sc. Josip Mandić

obavljanje poslovnih aktivnosti (roditeljski sastanci, sjednice nastavnog vijeća, informacije za roditelje i sl.) usmjeriti na ostale mogućnosti poslovne komunikacije primjenom informatičko-komunikacijske tehnologije (putem konferencijskih poziva, e-maila, Skype-a i sl.).

8. Krizni stožeri kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva, spram procjene epidemiološke situacije na kantonu, preporuke od pod toč. 1. i 2. mogu donijeti i u formi naredbe.
9. Ove preporuke stupaju na snagu danom donošenja, a primjenjuju se od 19.09.2020. godine.

01-33- 5165/20
16.09.2020. godine
Sarajevo

MINISTAR I PREDSJEĐAJUĆI
KRIZNOG STOŽERA FMZ

Prof. dr. sc. Vjekoslav Mandić

Krizni stožer Federalnog ministarstva zdravstva, u cilju daljnjeg praćenje situacije i poduzimanje mjera radi sprječavanja i ranog otkrivanja slučaja bolesti izazvane novim koronavirusom (COVID -19), koja je Zaključkom Vlade Federacije BiH, V. broj 164/2020 od 31.01.2020. godine proglašena zaraznom bolešću čije je sprječavanje i suzbijanje od interesa za Federaciju BiH, sukladno točki III. stavak (1) Odluke o proglašenju prestanka stanja nesreće uzrokovano pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 34/20), kao i odredbi članka 6. stavak (5) Pravilnika o ustrojstvu i načinu rada Kriznog stožera Federalnog ministarstva („Službene novine Federacije BiH“, broj 10/12), na 16. sjednici održanoj 16.09.2020. godine, u uvjetima COVID-19 epidemiološke situacije u Federaciji BiH koja se pogoršava, donio je sljedeću

PREPORUKU

1. Preporučuje se osobama starije životne dobi, naročito onima sa hroničnim bolestima, da izbjegavaju bespotrebna kretanja i korištenje javnog prijevoza, te da redovito koriste zaštitnu opremu. Također, preporučuje se osobama starije životne dobi da maksimalno reduciraju odlaske u ordinacije kod obiteljskog liječnika i u bolnice, ukoliko im nije prijeko potrebna zdravstvena skrb. Preporučuje se najprije kontaktirati telefonom obiteljskog liječnika, ukoliko je osobi ove dobi potreban recept ili liječnički savjet.
2. Preporučuje se pučanstvu na području Federacije BiH, da zbog COVID-19 epidemiološke situacije koja se pogoršava, izbjegavaju javna okupljanja i ograniče svoja kretanja.
3. U slučaju pojave nekih od simptoma kao što su: povišena temperatura, kašalj, gubitak mirisa ili okusa, preporučuje se osobama sa simptomima, kao i članovima njihovog kućanstva da ostanu kući, te se telefonski jave nadležnom liječniku kako bi dobili daljnje upute.
4. Preporučuje se svim državljanima Federacije BiH da ne putuju u zemlje u kojima je prisutna visoka transmisija COVID-19.
5. Preporučuje se svim državljanima Federacije BiH da godišnji odmor koriste u Bosni i Hercegovini.
6. Preporučujemo svim državljanima Federacije BiH koji žive ili rade u zemljama u kojima je prisutna visoka transmisija COVID-19, da ne dolaze u Federaciju BiH, zbog povećanja rizika od unošenja COVID-19, a što bi dodatno moglo rezultirati daljnjem pogoršanju COVID-19 epidemiološke situacije u Federacije BiH.
7. Preporučuje se uposlenicima obrazovnih ustanova što kraće zadržavanje u zajedničkim prostorima obrazovnih ustanova (zbornice, kantine, hodnici i sl.), te

27.10.2020

Krizni stožer Federalnog ministarstva zdravstva, u cilju daljnjeg praćenja situacije i poduzimanja mjera radi sprječavanja i ranog otkrivanja slučaja bolesti izazvane novim koronavirusom (COVID -19), koja je Zaključkom Vlade Federacije BiH, V. broj 164/2020 od 31.01.2020. godine proglašena zaraznom bolešću čije je sprječavanje i suzbijanje od interesa za Federaciju BiH, sukladno točki III. stavak (1) Odluke o proglašenju prestanka stanja nesreće uzrokovano pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 34/20), kao i odredbi članka 6. stavak (5) Pravilnika o ustrojstvu i načinu rada Kriznog stožera Federalnog ministarstva („Službene novine Federacije BiH“, broj 10/12), na 19. vanrednoj sjednici održanoj 20.10.2020. godine, u uvjetima pogoršane COVID-19 epidemiološke situacije u Federaciji BiH koja se pogoršava, donio je sljedeću

PREPORUKU

1. Preporučuje se osobama starije životne dobi, naročito onima sa hroničnim bolestima, da izbjegavaju bespotrebna kretanja i korištenje javnog prijevoza, te da redovito koriste zaštitnu opremu. U slučaju prijeko potrebe za kretanjem, preporučuje se isto u periodu od 11.00 – 13.00 sati. Također, preporučuje se osobama starije životne dobi da maksimalno reduciraju odlaske u ordinacije kod obiteljskog liječnika i u bolnice, ukoliko im nije prijeko potrebna zdravstvena skrb. Preporučuje se najprije kontaktirati telefonom obiteljskog liječnika, ukoliko je osobi ove dobi potreban recept ili liječnički savjet.
2. Preporučuje se pučanstvu na području Federacije BiH, da zbog COVID-19 epidemiološke situacije koja se pogoršava, izbjegavaju javna i privatna okupljanja i ograniče svoja kretanja.
3. U slučaju pojave nekih od simptoma kao što su: povišena temperatura, kašalj, gubitak mirisa ili okusa, preporučuje se osobama sa simptomima, kao i članovima njihovog kućanstva da ostanu kući, te se telefonski jave nadležnom liječniku kako bi dobili daljnje upute.
4. Preporučuje se svim državljanima Federacije BiH da ne putuju u zemlje u kojima je prisutna visoka transmisija COVID-19, kao i ni unutar Bosne i Hercegovine, kako bi se spriječila lokalna transmisija virusa.
5. Preporučujemo svim državljanima Federacije BiH koji žive ili rade u zemljama u kojima je prisutna visoka transmisija COVID-19, da ne dolaze u Federaciju BiH, zbog povećanja rizika od unošenja COVID-19, a što bi dodatno moglo rezultirati daljnjem pogoršanju COVID-19 epidemiološke situacije u Federacije BiH.
6. Preporučuje se online model odvijanja redovne nastave u svim obrazovnim institucijama na području Federacije Bosne i Hercegovine gdje god je to moguće, odnosno gdje postoje uvjeti (informatičko-komunikacijske tehnologija) za implementaciju online modela.

7. Preporučuje se uposlenicima obrazovnih ustanova što kraće zadržavanje u zajedničkim prostorima obrazovnih ustanova (zbornice, kantine, hodnici i sl.), te obavljanje poslovnih aktivnosti (roditeljski sastanci, sjednice nastavnog vijeća, informacije za roditelje i sl.) usmjeriti na ostale mogućnosti poslovne komunikacije primjenom informatičko-komunikacijske tehnologije (putem konferencijskih poziva, e-maila, Skype-a i sl.).
8. Preporučuje se svim pravnim subjektima da na području Federacije Bosne i Hercegovine, shodno radnim procesima i zadacima koje obavljaju, omoguće klizno radno vrijeme i rad od kuće, gdje god je to moguće.
9. Preporučuje se roditeljima da obustave pohađanje vannastavnih aktivnosti svoje djece, te da izbjegavaju slična okupljanja, posebno u zatvorenom prostoru.
10. Krizni stožeri kantonalnih/županijskih ministarstava zdravstva, spram procjene epidemiološke situacije na kantonu, preporuke od pod toč. 1. do 9. mogu donijeti i u formi naredbe.
11. Ove preporuke stupaju na snagu danom donošenja, a primjenjuju se odmah.

01-33- /20
20.10.2020. godine
S a r a j e v o

**MINISTAR I PREDSJEDAVALAČU
KRIZNOG STOŽERA FMZ**

Prof. dr. sc. Vjekoslav Mandić